

Handboek

Veiligheid Management Systeem

Afdeling Parachutespringen

Revisietabel

Versie	Effectieve datum	Veranderingen
1.0	25 maart 2015	Geen
2.0	31 maart 2018	Inhoud herzien

Inhoudsopgave

INLEIDING	3
VEILIGHEIDSORGANISATIE KNVvL	5
AFKORTINGEN	7
DEFINITIES	8
VEILIGHEIDSBELEIDSVERKLARING (POLICY)	10
VEILIGHEIDSDOELEN (OBJECTIVES)	12
VEILIGHEIDSRISICO MANAGEMENT (SAFETY RISK MANAGEMENT)	13
VOORVALMANAGEMENT EN ONDERZOEK	13
TE MELDEN VOORVALLEN	14
VEILIGHEIDSRISICO IDENTIFICATIE	15
VEILIGHEIDSBORING (SAFETY ASSURANCE)	18
MITIGERENDE MAATREGELEN	18
TWEE JAARLIJKSE TOETSING (AUDIT)	18
BEHALEN VAN DE DOELEN	18
VEILIGHEIDSPROMOTIE (SAFETY PROMOTION)	19
VEILIGHEIDSTRAINING	19
KADEROPLEIDINGEN	20
BIJLAGE A: VEILIGHEIDSMANAGEMENTVERGADERING	22
BIJLAGE B: VEILIGHEIDSMANAGEMENT OP CENTRUMNIVEAU	23

Inleiding

In 2011 is binnen de KNVvL besloten om de veiligheid binnen de organisatie te verhogen door het invoeren van een Veiligheid Management Systeem (*Safety Management System: SMS*). Door middel van dit systeem wordt voortdurend en gestructureerd gewerkt aan het verhogen van de veiligheid. Een van de grote voordelen om dit gestructureerd binnen de gehele KNVvL te doen is de mogelijke koppeling tussen de afdelingen en daarmee de ontsluiting van elkaars '*lessons identified*'.

Het VMS is een verbetering op eerdere processen die slechts een beperkte en geen structurele invulling gaven aan het borgen van veiligheid binnen de afdeling. Met de invoering van het VMS worden eisen gesteld aan het structureel verbeteren van de veiligheid. Om dit structureel in te kunnen vullen is hiervoor binnen de afdeling de Veiligheidscommissie (VC) belast met de instandhouding van het VMS.

De VC is dus, naast het assisteren van de Luchtvaartpolitie bij zware of dodelijke ongevallen, ook belast met het onderzoeken en analyseren van alle voorvallen binnen het parachutespringen. Tevens onderhoudt de VC-contacten met zusterorganisaties in het buitenland om ervaringen en analyses uit te wisselen. Als laatste besteedt de VC-aandacht aan het verbeteren van het veiligheidsbewustzijn binnen de afdeling. Essentieel hierbij is het uitleg geven over het VMS, de daarbij geldende procedures en wat we hierin verwachten van ons (nieuwe) kader. Vanaf 2013 is de VC begonnen met het geven van lessen over het onderwerp VMS binnen de verschillende kaderopleidingen.

Om gestructureerd te kunnen werken is het belangrijk om binnen de afdeling procedures te standaardiseren. Zo is het format van dit handboek gebaseerd op het ICAO¹ doc 9859. Indien een centrum besluit om een eigen handboek te maken dan wordt vanuit de VC gestimuleerd om dit ICAO-document inclusief de gebruikte indeling, als format te gebruiken en te vullen met de eigen procedures en richtlijnen. Vanwege deze afkomst worden de belangrijkste temen in dit handboek ook in het Engels aangeduid zodat de herleidbaarheid naar het brondocument is gegarandeerd.

Veiligheidscommissie
Afdeling Parachutespringen

There are no new mistakes,

There are only new pilots making the same mistakes.....

¹ International Civil Aviation Organization

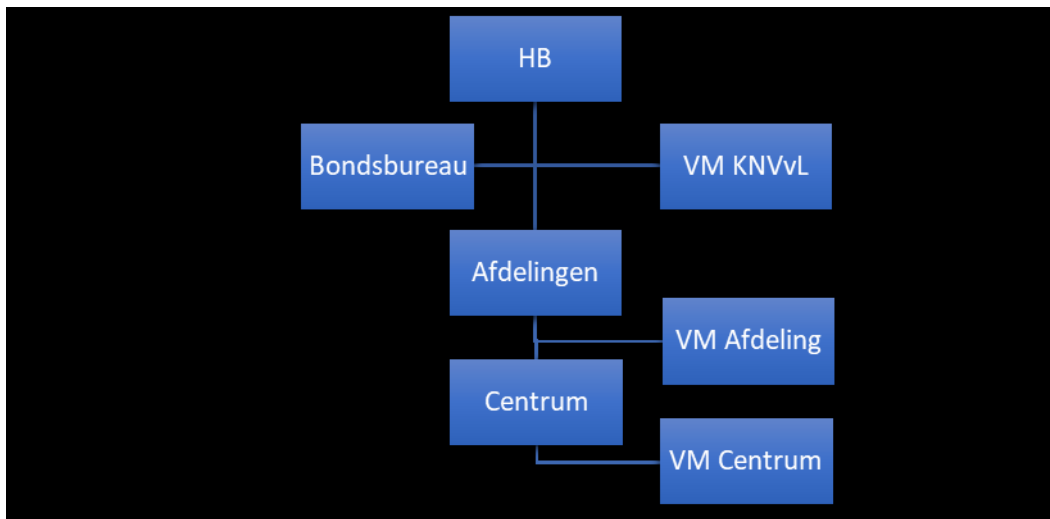
VMS in het kort

De belangrijkste componenten van het Veiligheid Management Systeem (VMS) zijn:

- **Veiligheidsbeleid en doelstellingen (*Safety policy and objectives*)**
 - *Geeft het kader aan van wat de afdeling parachutespringen doet om veiligheid te managen.*
- **Veiligheidsrisico Management (*Safety risk management*)**
 - *Identificeert gevaar en analyseert risico's om deze vervolgens te verkleinen (mitigeren)*
 - *Analyseert voorvallen voor direct corrigerende maatregelen of om trends te ontdekken*
- **Veiligheidsborging (*Safety assurance*)**
 - *Evalueert volgens een systematisch proces de veiligheid en legt de veiligheidsprestaties vast*
- **Veiligheidspromotie (*Safety promotion*)**
 - *Maakt de organisatie bewust van veiligheid en van de VMS-methode door de hele organisatie*
 - *Ontwikkelen van een positieve veiligheidscultuur*

Veiligheidsorganisatie KNVvL

In de organisatie zijn de volgende rollen gedefinieerd:

Veiligheidsmanager KNVvL

- Geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het HB ten aanzien van veiligheid, en opereert hierbij onafhankelijk van het HB.
- Verleent ondersteuning aan de afdelingen bij de uitvoering van het VMS.
- Stelt jaarlijks een rapportage op over de veiligheid binnen de afdelingen.
- Zorgt er voor dat beleid op veiligheid geborgd wordt binnen de organisatie.
- Heeft contact met IL&T en andere belanghebbenden over veiligheid gerelateerde zaken.

Veiligheidscommissie Afdeling Parachutespringen

- Analyseert de meldingen van voorvallen en gevaren op het tweede niveau op trends en op bredere toepassing van de lokale beheersmaatregelen.
- Geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het afdelingsbestuur ten aanzien van veiligheid en opereert hierbij onafhankelijk van het bestuur.
- Verleent ondersteuning aan de VM binnen de centra bij het uitvoeren van het VMS.
- Draagt verantwoordelijkheid voor de invoering en het onderhouden van een VMS binnen de afdeling.
- Bevordert de veiligheidscultuur binnen de afdeling.
- Is verantwoordelijk voor het uitvoeren van voorvalmanagement op afdelingsniveau.
- Assisteert de VM van de centra bij het uitvoeren van het voorvalmanagement.
- Stelt jaarlijks een rapportage op over de veiligheid binnen de afdeling.
- Zorgt er voor dat beleid op veiligheid geborgd wordt binnen de organisatie.
- Organiseert de jaarlijkse VM-vergadering.

- Draagt bij aan de driejaarlijkse 'Veiligheidsdag Parachutespringen' onder leiding van het Afdelingsbestuur en in samenwerking met de StC en de OPEX.

Veiligheidsmanager centrum

- Bevordert de veiligheidsgedachte en veiligheidscultuur op het eigen centrum.
- Voert de eerste analyse van voorvalmeldingen uit welke zijn opgesteld na een voorval op het eigen centrum.
- Stelt beheersmaatregelen op naar aanleiding van de eerste analyse van een voorval en houdt toezicht op de lokale implementatie van deze maatregelen.
- Geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de CI en de VC ten aanzien van veiligheidszaken.
- Fungeert als aanspreekpunt voor de veiligheid op een centrum.

Afkortingen

HB	Hoofdbestuur (KNVVl)
SMS	Safety Management System
VMS	Veiligheid Management Systeem
VMSH	Veiligheidsmanagementsysteemhandboek
VR	Voorvalregistratieregister
VRF	Voorvalregistratieformulier
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden (eisen bij het stellen van doelen)
AB	Afdelingsbestuur Parachutespringen
BVR	Basis Veiligheidsreglement
BR	Bevoegdheden Reglement
VC	Veiligheidscommissie
VM	Veiligheidsmanager
StC	Springtechnische Commissie

Definities

AFF-opleiding (Accelerated FreeFall)	Een opleiding, waarbij de leerling door middel van een specifieke training wordt opgeleid om uitsluitend vrije valsprongen te maken.
Basisopleiding	Een door het bestuur geautoriseerde opleiding tot aan het uitreiken van het Sportparachutespringbewijs.
Dienstdoende instructeur	De instructeur belast met de leiding van de springactiviteiten op een bepaalde locatie en tijd.
Gevaar	Een conditie die potentieel schade kan veroorzaken.
Handboek VMS	Handboek waarin staat beschreven hoe het Veiligheidsmanagementsysteem te implementeren en toe te passen.
Incident	Een voorval, waarbij sprake is of is geweest van (mogelijk) optredend gevaar voor mens en dier of waar sprake is of is geweest van (mogelijke) schade aan het luchtvaartuig of andere voorwerpen, zowel in de lucht als op de grond.
Mitigerende maatregel	Maatregelen genomen om het risico op een geïdentificeerd gevaar te beperken.
Ongeval (Accident)	Een voorval waarbij een blessure is opgetreden.
Parachutesprong of sprong:	Een voorgenomen afdaling van een persoon uit een zich in de lucht bevindend luchtvaartuig of toestel, waarbij die persoon de intentie heeft om een springuitrusting te gebruiken.
Risico	Een situatie die een bedreiging vormt voor de veiligheid.
Risicomanagement	Het identificeren van gevaren, het kwantificeren van risico's en het vaststellen van mitigerende maatregelen die tot doel hebben het risico terug te brengen naar een zo laag mogelijk, acceptabel niveau.
Sportparachutist/Springer	Een houder (M/V) van een sportparachutespringbewijs afgegeven door het bestuur, of door het bestuur van een vergelijkbare buitenlandse organisatie
Springactiviteit	De onder niet meer dan één vermelding in de AIP dan wel één NOTAM samen georganiseerde sprongen.

Technisch Bulletin	Bulletin uitgegeven door de Springtechnische Commissie naar aanleiding van een voorval, trendanalyse of een melding van een fabrikant in de vorm van een service bulletin. Het bulletin is materiaal technisch van aard en kan verschillende graden van urgentie hebben (bijv. Corrigerende actie voor de eerste sprong of bij de volgende repack).
Veiligheidsbeleidsverklaring	Document waarin het veiligheidsbeleid van de organisatie wordt uiteengezet. Deze verklaring is bekend bij iedereen die tot deze organisatie behoort en is ondertekend door de voorzitter en de veiligheidsmanager van de organisatie.
Veiligheidsbulletin	Bulletin uitgegeven door de StC naar aanleiding van een voorval of trendanalyse. Het bulletin is niet technisch van aard en kan verschillende graden van urgentie hebben.
Veiligheidsmanagementsysteem	Een systematische, proactieve aanpak van het managen van de veiligheid, inclusief de noodzakelijke organisatiestructuren, verantwoordelijkheden, procedures en beleid
Veiligheidsmanager	Een uit het instructiekader aangewezen persoon belast met het lokaal implementeren en beheren van het Veiligheidsmanagementsysteem.
VM-dag	Een dag waarbij de VC gezamenlijk met de V's de genomen mitigerende maatregelen doorspreekt en nieuwe risico's identificeert.
Voorval	Een afwijking van de normale gang van zaken tijdens de voorbereiding of uitvoering van een sprong waarbij schade en/of een blessure is of had kunnen ontstaan.
Voorvalmanagement	Actie en reactie naar aanleiding van gevaren, bevindingen, incidenten en ongevallen.

Veiligheidsbeleidsverklaring (policy)

De Afdeling Parachutespringen van de KNVvL streeft ernaar dat haar leden hun luchtvaartactiviteiten zo veilig mogelijk uitvoeren. Dat wil zeggen dat zij gebruikmaken van luchtwaardige uitrusting, passend bij het ervaringsniveau en de voorgenomen sprong, na een zo goed mogelijke voorbereiding. Verder zullen zij alle op hun van toepassing zijnde regelgeving naleven en de risico's die inherent zijn aan het deelnemen aan luchtvaartactiviteiten zo veel mogelijk inperken.

Het streven van de Afdeling Parachutespringen is:

- Ongelukken voorkomen;
- Het aantal incidenten te verlagen.

Daarom stimuleert het bestuur:

- Het vergroten van de kennis over veilig opereren bij de leden van de afdeling;
- Het stimuleren van een omgeving waarbij veiligheid voorop staat en een vanzelfsprekendheid is;
- Het gebruik van het Veiligheid Management Systeem (VMS) waarmee de afdeling en de leden zich systematisch en voortdurend verbeteren op het gebied van de veiligheid.

De KNVVL heeft hiertoe een Veiligheidsmanager (VM) aangesteld die afdelingen faciliteert bij de opzet van een VMS. De Afdeling Parachutespringen heeft de Veiligheidscommissie (VC) belast met de taak om invulling te geven aan het VMS binnen de afdeling en zal de aangesloten centra ondersteunen op het gebied van veiligheid. Elk centrum is verplicht een Veiligheidsmanager aan te stellen voor de lokale invulling van het VMS.

Een belangrijk onderdeel van een VMS is het bevorderen van de juiste cultuur binnen onze afdeling. De KNVvL, inclusief de Afdeling Parachutespringen, werkt aan een cultuur waarbij het leren van (bijna) voorvallen centraal staat en het eerlijk erkennen van onjuiste handelingen gezien wordt als een kans om te leren en de veiligheid van onze activiteiten te vergroten. Bij het onderzoeken van voorvallen staat dan ook het identificeren van de oorzaak van het voorval centraal en niet het individu. Op deze wijze kan het risico op een herhaling worden verlaagd.

De schuldvraag is niet aan de orde, tenzij er sprake is van nalatig, roekeloos of verwijtbaar gedrag. Dit ongewenste gedrag wordt niet getolereerd maar valt buiten het VMS. Deze gevallen zullen via de bekende procedures door de Sanctie Commissie worden afgehandeld.

Om te kunnen leren van voorvallen is het nodig dat onze leden voorvallen rapporteren. Het BVR stelt deze rapportage verplicht. Daarbij wordt ook gevraagd om geïdentificeerde gevaren en risico's te rapporteren, nog voordat deze tot een voorval hebben kunnen leiden. Rapporteren is in ons aller belang en het AB verlangt dan ook om uitdrukkelijke medewerking van al haar leden. De KNVvL en het AB garandeert daarbij binnen het wettelijk

kader de anonimiteit van de melder.

De resultaten van de onderzoeken naar voorvallen en geïdentificeerde gevaren, plus de maatregelen die het AB of de VC voor stellen naar aanleiding hiervan, zullen worden gepubliceerd op de website van de Afdeling (volgt).

De KNVvL werkt met de afdelingen aan de invoering en het beheer van het VMS. Concreet betekent dit dat onze afdeling werkt aan het beheer van het VMS binnen de afdeling en op het niveau van de aangesloten centra. De invoering en instandhouding van een VMS is geen eenmalige actie maar vergt voortdurende ontwikkeling. Onze afdeling werkt veelal met vrijwilligers. Vrijwillig is echter niet vrijblijvend! Er zal van de aangesloten centra betrokkenheid worden verwacht om tot een goed en bruikbaar resultaat te komen.

Een veilige omgeving creëren we samen!

Namens het bestuur van de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart,

Handtekening

Harold Boekholt, Voorzitter Afdeling Parachutespringen,

d.d. 22 maart 2018

Woerden

Veiligheidsdoelen (objectives)

Indicatoren en doelen

Voorval meldingen	90 % van alle voorvallen gemeld binnen 5 werkdagen	
Ongevallen meldingen	100 % van alle ongevallen gemeld binnen 5 werkdagen	
Voorval meldingen, lokale analyse VM centrum	Binnen 7 dagen na de initiële melding onderzocht	
VC na zwaar of dodelijk ongeval waarbij VC assisteert	Binnen 48 uur eerste rapportage feitelijkheden, i.o.m. Openbaar Ministerie	
AB na zwaar of dodelijk ongeval waarbij VC assisteert	Binnen 48 uur, indien mogelijk, na ontvangst eerste rapportage uitvaardigen directe maatregelen indien noodzakelijk. Binnen 7 dagen na ontvangst schriftelijk rapport VC, vaststellen eindrapport en beleggen van de noodzakelijke maatregelen	
Risico-inventarisatie	1 maal per jaar uitgevoerd	
Trendanalyse op voorvallen	1 maal per jaar uitgevoerd door VC	
VM-vergadering	1 maal per jaar een meeting met alle V's binnen de afdeling	
VMS-promotie	Regelmatige communicatie naar de leden op zowel afdelingsniveau als centrum	
VMS-opleidingen	Module VMS in alle kaderopleidingen	
VMS-promotie op Website	'Veiligheidspagina' op website gereed 2018	

Veiligheidsrisico management (Safety Risk Management)

Binnen het VMS worden risico's op de volgende wijzen geïdentificeerd: Voorvalmanagement (reactief) en Veiligheidsrisico inventarisatie (proactief). Deze twee methodes zullen hieronder worden toegelicht.

Voorvalmanagement en onderzoek

Bij een zeer zwaar of dodelijk ongeluk zal de VC zo spoedig mogelijk op de hoogte worden gebracht. Dit gebeurt primair door de Luchtvaartpolitie. De Afdeling Parachutespringen heeft met het Luchtvaartpolitie de afspraak gemaakt dat de VC ter beschikking staat voor de Luchtvaartpolitie om de nodige expertise te leveren voor het technisch onderzoek naar een zwaar of fataal ongeval met een parachutist. De Luchtvaartpolitie zal daarom bij een dodelijk ongeval ook de VC benaderen om naar de ongevalslocatie te komen.

De VC is bij deze ongevallen verantwoordelijk voor het opmaken van de rapportage van het ongeval en zal ook het onderzoek naar de mogelijke oorzaken uitvoeren. De lokale VM kan worden betrokken bij het onderzoek op verzoek van de VC, in overleg met de Luchtvaartpolitie. De details over de werkwijze van de VC bij een dodelijk ongeval staan verder uitgewerkt in het Reglement VC.

Voor de overige voorvallen staat in het BVR aangegeven dat het verplicht is om deze te melden. Conform het BVR is de instructeur verantwoordelijk voor de melding indien de betrokken springer nog niet over het C of D-Brevet beschikt. De ervaren springer met C of D-Brevet is zelf verantwoordelijk voor de melding. Hoewel bovengenoemde meldingen verplicht zijn, redeneert de afdeling Parachutespringen vanuit de gedachte dat veiligheid binnen de sport *iedereen* aangaat. Daarom moet iedereen die betrokken is bij het parachutespringen, een onveilige situatie en/ of voorval kunnen melden. Leerlingen en andere betrokkenen bij onze sport worden daarom ook uitgedaagd om een melding te doen indien hen iets opvalt. Aangezien zij niet altijd de goede weg weten zal de instructeur van dienst of de VM hierbij een faciliterende rol moeten spelen.

Op de website van Afdeling Para kan men het formulier voorvalmelding vinden. Eenmaal ingevuld zal dit formulier verzonden worden naar de VC en de VM op clubniveau. De lijst met de te melden voorvallen kan men hieronder vinden. Echter, de lijst is niet limitatief. Mochten er voorvallen zijn die niet op deze lijst staan maar wel de veiligheid aantasten, dan wordt het op prijs gesteld dat deze voorvallen alsnog worden gemeld. Meldingen van alle voorvallen zijn van belang om de veiligheid zo breed mogelijk te verbeteren.

Te melden voorvallen

De onderstaande lijst geeft de verplichte meldingen weer. Zoals hierboven reeds aangegeven staat het alle leden vrij om in hun ogen onveilige situaties te melden.

- Reserveprocedure
- Blessure waarbij medische hulp is geraadpleegd (springer of passagier)
- Schade aan parachutes en overig materiaal anders dan normale slijtage
- Schade aan het luchtvaartuig waaruit wordt gesprongen
- Ongewilde opening van hoofd- of reserveparachute
- Onbedoelde nabijheid van andere springers in vrijeval of onder de parachute
- materiaalkeuze niet in overeenstemming met de voorgenomen sprong

Alle invulvelden op het voorvalregistratieformulier (VRF) die van toepassing zijn, moeten worden ingevuld. Het invullen van de naam van de melder is niet verplicht. Het is mogelijk om voorvallen anoniem te rapporteren. De anonieme melder moet zich wel bewust zijn dat dit invloed kan hebben op de kwaliteit van het onderzoek dat in de onderstaande alinea is uitgewerkt. Immers, het onderzoek kan worden gehinderd omdat de VM geen verdere details kan vragen aan de melder.

Na ontvangst van het VRF zal de VM van het centrum het eerste onderzoek starten. Dit onderzoek spitst zich toe op de oorzaken van het voorval en de onderliggende gevaren. Het aandeel van de organisatie, de procedures, omgevingsfactoren en het individu worden daarin meegenomen. Het gaat hierbij niet om het vaststellen van de schuldvraag, maar om het identificeren van de onderliggende gevaren en risico's met als doel: het verbeteren van de veiligheid binnen het parachutespringen. Aan de hand van het onderzoek stelt de VM de bevindingen vast. Deze zijn objectief en komen voort uit het onderzoek.

Op basis van het onderzoek stelt de VM indien mogelijk mitigerende maatregelen op. Er kunnen voor elke bevinding en elk geïdentificeerd gevaar of risico een of meerdere mitigerende maatregelen zijn. De opgestelde mitigerende maatregelen worden op het VRF vermeld waarna het formulier wordt aangeboden aan de VC. De VM zorgt voor de lokale implementatie van opgestelde mitigerende maatregelen.

De VC zal de VRF's ontvangen en bewaren. De VRF's worden bijgeschreven in het register en het formulier wordt bewaard (digitaal). De VC zal het voorval bekijken en de voorgestelde mitigerende maatregelen evalueren. Indien de VC van mening is dat het voorval verder onderzocht dient te worden dan zal de VC dit samen met de betrokken VM of enig andere commissie uitvoeren. Indien er geen verder onderzoek noodzakelijk wordt geacht, dan zal de VC bekijken of de voorgestelde mitigerende maatregelen ook interessant zijn voor andere centra. In dat geval zal de VC de maatregelen doorgeven aan de StC en in overleg met de StC deze maatregelen verspreiden binnen de gehele afdeling.

In het hoofdstuk 'Veiligheidsborging' is vastgelegd hoe de effectiviteit van de mitigerende maatregelen wordt getoetst, zowel op lokaal niveau door de VM van het centrum als op het niveau van de Afdeling door de VC.

Veiligheidsrisico identificatie

De tweede manier van identificeren is een meer proactieve manier van werken waarbij er gebruik wordt gemaakt van de aanwezige expertise binnen de afdeling om op basis van die ervaring gevaren te identificeren. Daartoe wordt elk jaar voor het begin van het seizoen een veiligheidsbijeenkomst (VM-vergadering) gehouden waarbij alle VM's en een aantal experts worden uitgenodigd.

Gedurende deze bijeenkomst wordt er door de organisatie een samenvatting gegeven van de mogelijke risico's en gevaren. Het verkrijgen van deze informatie gebeurt als volgt:

- Iedere deelnemer wordt gevraagd om individueel, de eigen top 3 van mogelijke gevaren op te schrijven en deze van tevoren te sturen naar de organisatie van de VM-vergadering.
- Elk van deze gevaren voorziet de deelnemer dan op uitgebreide wijze van de meest ernstige en de meest waarschijnlijke gevolgen.
- Alle gevaren met gevolgen worden verzameld en overeenkomstige gevaren worden samengevoegd door de organisatie.
- De leden van de organisatie beslissen vervolgens samen of de gevolgen die zijn opgeschreven ook daadwerkelijk de meest ernstige, waarschijnlijke gevolgen zijn en daarmee onderzoeken ze alle mogelijke gevolgen.
- Dan wordt voor elk gevolg bekeken hoe groot de kans op deze gebeurtenis is en hoe groot het effect is. Dit wordt wederom door elk lid van in de vergadering apart gedaan. De volgende tabellen worden hierbij gebruikt:

Kans	Definitie	Waarde
Vaak	Meerdere keren per seizoen- zekerheid	5
Geregeld	Een paar keer per seizoen/ waarschijnlijk	4
Soms	Eén keer per seizoen of per twee seizoenen/mogelijk	3
Zelden	Niet bekend dat het eerder gebeurd is, één keer in vijf jaar/klein	2
Zeer zelden	Bijna ondenkbaar dat het ooit zal voorkomen/onwaarschijnlijk	1

Effect	Definitie	Waarde
Zeer groot	Meerdere doden Materiaal vernietigd	A
Groot	Veiligheidsmarges zijn enorm aangetast, grote verwondingen Grote schade aan materiaal	B
Serius	Veiligheidsmarges zijn aangetast, serieuze incidenten, verwondingen, schade aan materiaal	C
Klein	Reserveprocedure is gebruikt	D
Zeer klein	Weinig gevolgen	E

Mogelijke vragen voor het bepalen van het effect:

- hoeveel doden of gewonden kunnen hierbij vallen?
- hoe groot is de mogelijke materiële schade?
- wat zal de financiële impact zijn?
- kan er sprake zijn van schade aan het milieu?
- zal er een grote politieke impact zijn of negatieve media-aandacht?
- wat zijn de maatschappelijke gevolgen?
- wat is het gevolg voor de betreffende luchtsport?

Vervolgens worden de waarden van de gevolgen bij 'Kans' en 'Effect' vermenigvuldigd en wordt gekeken hoe de uitkomst (het risico) hiervan onderling overeenkomt. Door middel van een overleg tussen de leden van de organisatie van de VM-vergadering wordt gekeken of er overeenstemming kan worden bereikt tussen de verschillende risicogetallen. Als deze overeenkomst is bereikt wordt de volgende tabel gebruikt:

Risico kans	Risico consequentie				
	Zeer groot A	Groot B	Serius C	Klein D	Zeer Klein E
Vaak	5A	5B	5C	5D	5E
Geregeld	4A	4B	4C	4D	4E
Soms	3A	3B	3C	3D	3E
Zelden	2A	2B	2C	2D	2E
Zeer zelden	1A	1B	1C	1D	1E

- De uitkomst van de bovenstaande tabel wordt gebruikt als input voor de volgende tabel en wordt gekeken of er maatregelen nodig zijn om het risico te beperken:

Uitkomst vermenigvuldiging	Criteria
5A, 5B, 5C, 4A, 4B, 3A	Onacceptabel risico onder de huidige omstandigheden, mitigerende maatregelen zijn nodig om het risico omlaag te brengen
2A, 2B, 2C, 3B, 3C, 3D, 4C, 4D, 4E, 5D, 5E	Tolereerbaar risico, het afdelingsbestuur of centrubestuur kan verlangen dat (extra) mitigerende maatregelen alsnog nodig zijn. Risico wordt gemonitord op risicogroei.
1A, 1B, 1C, 1D, 1E, 2D, 2E, 3E	Acceptabel risico. Risico wordt gemonitord op Risicogroei.

- Vervolgens worden alle gevaren met hun gevolgen en risico's in het gevarenrisico bijgeschreven. De gevaren met het hoogste risico puntenaantal staan bovenaan.
- Voor de bovenste drie gevaren met de hoogste puntenaantallen worden nu mitigerende maatregelen bedacht.
- De gevonden mitigerende maatregelen worden door de aanwezige VM's meegenomen voor lokale implementatie of door de VC aangeboden aan de StC voor evaluatie en mogelijke verwerking in de officiële documenten zoals het BVR of het BR.

Veiligheidsborging (Safety Assurance)

Mitigerende maatregelen

Veiligheidsborging zal de vraag beantwoorden of de doorgevoerde mitigerende maatregelen werken. Deze mitigerende maatregelen, opgesteld naar aanleiding van een voorval of voortgekomen uit een Veiligheids Risico-Inventarisatie, zijn op twee niveaus ingevoerd en geborgd: lokaal door de VM of op aangeven van de VC door de StC binnen de afdeling.

De vraag die beantwoord moet worden, is of de genomen maatregelen het risiconiveau naar beneden hebben gebracht. Deze vraag moet de eerste keer worden gesteld kort na invoering van de maatregel. Daarna zal deze vraag jaarlijks worden gesteld door de VC in samenspraak met de VM's. Tijdens de VM-vergadering en de jaarlijkse toetsing wordt door de VM i.s.m. de VC bekeken of de mitigerende maatregel werkt.

Twee Jaarlijkse toetsing (Audit)

Eenmaal per twee jaar zullen de StC en OPEX de verschillende centra bezoeken om een audit uit te voeren. Het doel van de audit is om vast te stellen hoe veiligheid binnen de processen op de centra geborgd is. Ook zal tijdens de audit worden onderzocht of er ruimte bestaat om deze borging te optimaliseren.

Onderdelen waarop de audit zich richt zijn o.a.:

- Implementatie onderdelen VMS
- Borgen van kennis en voorschriften
- Opleidingen
- Invulling dagelijkse springoperatie

De VC zal initieel niet aan de audits deelnemen maar is wel op basis van de bevindingen aan te spreken door de StC of OPEX voor advies mbt de afhandeling van de audit.

Behalen van de doelen

De tweede manier waarop Veiligheidsborging wordt toegepast, is in het continu monitoren van het behalen van de doelen die zijn gesteld. De VC bewaakt dat in samenwerking met de StC voor de afdelingsdoelen en in samenwerking met de VM voor de lokale doelen.

Veiligheidspromotie (Safety promotion)

Het doel van Veiligheidspromotie is het verhogen van het algemene veiligheidsbewustzijn binnen de afdeling. Dit wordt uitgevoerd door:

- ervoor te zorgen dat iedereen op de hoogte is van het VMS;
- ervoor te zorgen dat iedereen op de hoogte is van omstandigheden die van invloed zijn op de veiligheid;
- ervoor te zorgen dat iedereen weet waarom bepaalde veiligheidsprocedures zijn geïntroduceerd of zijn veranderd;
- ervoor te zorgen dat er goede feedback wordt gegeven op meldingen;
- ervoor te zorgen dat interessante informatie over veiligheid breed wordt verspreid binnen de afdeling;
- ervoor te zorgen dat alle kaderleden in hun opleiding bekend raken met het VMS en de wijze van implementeren van het VMS binnen de afdeling.

Voor het communiceren met de leden worden alle beschikbare communicatiemiddelen ingezet zoals de website, het Afdelingsblad ('Sportparachutist') en een digitale nieuwsbrief via E-mail. Het onderscheid wordt gemaakt tussen twee soorten veiligheidsinformatie:

1. tijd kritische informatie in relatie tot de veiligheid die voor de eerstvolgende sprong of zo spoedig mogelijk bekend moet zijn;
2. informatie waarbij de tijdsfactor minder kritisch is.

Tijd kritische informatie wordt door de StC in overleg met de VC en het Afdelingsbestuur verzonden door middel van Veiligheidsbulletins (VB). Meestal gaat het in dit geval om een technische maatregel waarbij een Master Rigger een inspectie dient uit te voeren aan een bepaald type springuitrusting. De Technische Bulletins (TB) geven de minder tijd kritische informatie weer.

Informatie waarbij de tijdsfactor minder kritisch is, is ook terug te vinden op de website. Voorbeelden van veiligheidsinformatie hiervan zijn:

- Resultaten van gevaar-identificatie sessies: mitigerende maatregelen;
- Resultaten van voorvallenonderzoek: mitigerende maatregelen, geleerde lessen;
- Resultaten van gevaaarmeldingen: mitigerende maatregelen;
- Veiligheidsverklaring;
- Veiligheidsdoelen;
- Interessante artikelen uit vakliteratuur;
- Interessante veiligheidsontwikkelingen op andere dropzones.

Veiligheidstraining

Veiligheidstraining is nodig om ervoor te zorgen dat iedereen weet wat zijn of haar taken zijn binnen het VMS. Daarnaast zal door deze promotie moeten worden bijgedragen aan de bevordering van de juiste veiligheidscultuur. De veiligheidstraining wordt zowel centraal als decentraal vormgegeven.

Om de drie jaar zal op afdelingsniveau een Veiligheidsdag worden georganiseerd voor de gehele springgemeenschap. Doel van deze dag is om de complete springgemeenschap te informeren over de laatste ontwikkelingen binnen de sport. Naast het doorspreken van deze ontwikkelingen zal de dag ook bijdragen aan de promotie van het VMS. Dit heeft ook positieve invloed op de veiligheidsattitude binnen de sport.

Jaarlijks organiseert elk centrum een Veiligheidsdag voor het kader. De afdeling ondersteunt de centra met richtlijnen (eindtermen/ leerdoelen) voor de inhoud van deze veiligheidsdag. Het gaat in deze om het behalen van effecten. Hoe deze effecten worden behaald, is aan de centra zelf. Omwille van het belang van kennisborging binnen het kader is deze dag niet vrijblijvend van aard.

Kaderopleidingen

Voordat kaderleden werkzaam zijn binnen een centrum zullen deze binnen de afdeling een opleiding volgen. Het VMS is een vast onderdeel van deze kaderopleidingen. Daarnaast zal het VMS ook een onderdeel vormen van de lesstof voor de verschillende brevetten, zodat iedere springer weet wat het is, op welke wijze het VMS de veiligheid kan verhogen en welke verantwoordelijkheden de verschillende rollen hebben binnen het systeem.

Door op verschillende niveaus de juiste training te verzorgen wordt een effectief werkend VMS gerealiseerd. Het einddoel van de trainingen is dat het Afdelingsbestuur, de kaderleden en alle aangesloten leden bekend zijn met de volgende onderdelen:

- Het VMS-raamwerk;
- De verschillende componenten van een VMS;
- Het Handboek VMS;
- De verschillende rollen binnen het VMS;
- Risicomanagement;
- Gevaaridentificatie;
- Voorvalonderzoek;
- Veiligheidscultuur en risicobewustzijn.

Bijlagen:

- A Agenda en doelstelling jaarlijkse VM-vergadering
- B Veiligheidsmanagement op centrumniveau

Bijlage A: Veiligheidsmanagementvergadering

De VC organiseert voor de Afdeling een VM-vergadering. De vergadering vindt één keer per jaar plaats. De onderwerpen zijn VMS gerelateerd. De afdeling nodigt alle VM's en de leden van de StC uit voor de vergadering.

De stukken van de vergadering bevatten:

- Een presentielijst
- Notulen
- Agenda
- Actiepunten die kunnen worden afgesloten
- Actiepunten die nog openstaan met een datum van afronding of, wanneer het actiepunt niet gehaald is, een reden waarom dit actiepunt niet is afgerond. Vermelding van de persoon die verantwoordelijk is voor het actiepunt.
- Nieuwe actiepunten en de eigenaar van de te nemen actie met een datum van afronding van het actiepunt.

De agenda en de notulen worden bewaard. De veiligheidsmanager van de KNVvL krijgt hiervan een kopie.

De agenda dient minimaal de volgende onderwerpen te adresseren:

- De gevaren en risico's die zijn geïdentificeerd en de eventueel voorgestelde mitigerende maatregelen
- Bespreking van de incidenten die hebben plaatsgevonden en de stand van het onderzoek
- De bevindingen naar aanleiding eventuele onderzoeken
- Een voorstel van de mitigerende maatregelen naar aanleiding van de bevindingen die herhaling van het voorval dienen te voorkomen of de ernst van de uitkomst van een eventueel voorval dienen te verminderen
- Geconstateerde negatieve trends en mogelijke mitigerende maatregelen
- Bevindingen naar aanleiding van Veiligheidsborgings sessies en mogelijke mitigerende maatregelen

Bijlage B: Veiligheidsmanagement op centrumniveau

Ter ondersteuning van de inhoudelijke invulling van de functie van Veiligheidsmanager op centrumniveau, wordt in deze bijlage een beschrijving gegeven van de wijze waarop de VM invulling kan geven aan de toebedeelde taken en verantwoordelijkheden.

1. Bevordering van de veiligheidsgedachte op het eigen centrum

De veiligheidsmanager is op het centrum actief bezig met het bevorderen van de veiligheidscultuur. De kern is het bespreekbaar maken en bevorderen van veiligheidsbewustzijn binnen de springgemeenschap. Om dit doel te bereiken heeft de VM de beschikking over meerdere instrumenten. Te denken valt aan een vaste rubriek in het clubblad of de website, verankeren van het veiligheidsaspect in lokale kaderopleidingen, agendapunt in dagelijkse in- of debriefing van het dienstdoend kader, etc. De veiligheidsmanager is dé expert op gebied van veiligheid binnen het centrum, draagt deze kennis over en motiveert het kader en de springgemeenschap om een actieve bijdrage te leveren aan de veiligheid in de sport.

2. Uitvoeren van de eerste analyse van voorvalmeldingen welke zijn opgesteld na een voorval op het eigen centrum

De veiligheidsmanager zorgt dat de voorvallen die plaatsvinden op voorgeschreven wijze worden gedocumenteerd in de database. Samen met de dienstdoende instructeur (I) zorgt hij dat de niet-gebrevetteerde springer of houders van een A/B brevet worden ondersteund in het doen van de voorvalmelding. Ook motiveert de VM samen met de dienstdoend I de C/D brevetters om voorvallen te melden.

Gemelde voorvallen worden geanalyseerd door de VM. Doel is om de onderliggende oorzaak het van voorval vast te stellen en op lokaal niveau maatregelen te nemen om herhaling te voorkomen. Ook zorgt de VM dat de betreffende voorvalmelding wordt aangevuld met eventuele beheersmaatregelen.

De afhandeling van de voorvalmelding wordt door de VM direct met de bij het voorval betrokken springer(s) gedeeld. Focus ligt hierbij op het terugkoppelen van eventueel opgestelde beheersmaatregelen. Ter lering draagt de VM deze opgedane kennis ook uit naar de springgemeenschap, door middel van een van de eerdergenoemde instrumenten.

De VM zorgt dat een database wordt bijgehouden van de lokaal gemelde voorvallen. Doel van deze database is om ook op lokaal niveau trends en risico's te kunnen identificeren waarmee de borging van veiligheid proactief wordt vormgegeven. Eventuele gesignaleerde trends worden door de VM's op de centra teruggekoppeld met de VC. Het doel van deze

terugkoppeling is om te analyseren of er parallellen bestaan met trends op andere centra en te bezien of mitigerende maatregelen op afdelingsniveau benodigd kunnen ondersteunen in de borging van de veiligheid van de sport.

3. Opstellen van beheersmaatregelen naar aanleiding van de eerste analyse van een voorval en toezien op de lokale implementatie van deze maatregelen

Na het vaststellen van beheersmaatregelen is het van belang dat de VM toeziet op het invoeren en het evalueren van de genoemde maatregelen. Als de maatregelen het beoogde effect bereiken, zal de VM aanpassingen doen waar nodig. De VM speelt hierin een leidende rol en communiceert/coördineert met centrumbestuur en kader.

4. Gevraagd en ongevraagd adviseren van de CI en de VC ten aanzien van veiligheidszaken en het fungeren als aanspreekpunt voor de veiligheid op een centrum.

Omdat de VM de expert is op gebied van veiligheid, het VMS en de situatie op centrumniveau, is de VM dé veiligheidsvraagbaak voor zowel bestuur, kader als individuele springers. Alle aan veiligheid gerelateerde vraagstukken, ontwikkelingen en aandachtspunten vallen in de 'portefeuille' van de VM. De VM vervult daarmee naast een informerende en coördinerende rol, ook een adviserende rol.

